

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40-lei
 6 luni . . . . . 20 "
 3 luni . . . . . 10 "
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Câteva cuvinte asupra art. 195 și 1000 din Codul civil,
 de d-l Grigore C. Vericeanu;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație secția II: C. G. Solacolu cu Fr.
Goldvurm ș. a.;

Idem s. III: Henrieta Wisner cu Victor I. Kimbaum;
 Curtea de apel Galați, s. II: Căpitan Procopie Băr-
 sescu cu Ministerul de Război;

Curtea de Casație Franceză: Proprietatea industrială.
Compozițiuni farmaceutice. - Brevetare, cu o Observație
 de d-l I. M. Lungu.

CATEVA CUVINTE

ASUPRA

ART. 195 și 1000 DIN CODUL CIVIL

Aplicațiunea juridică a art. 1000 din Codul ci-
 vil dă naștere la o sumă de dificultăți.

Din toate acele dificultăți ne vom sili să dis-
 cutăm și noi una, în cadrul restrâns al acestui
 articol, și anume:

*Dacă bărbatul este sau nu civilmente ținut res-
 ponsabil pentru faptele delictuoase ale soției sale;
 și care trebuie să fie măsura acelei responsabi-
 lități?*

Chestiunea așa pusă ar părea, la prima vedere,
 că nu cadrează deloc cu textul legii, întru cât a-
 cel art. 1000 neprevăzând decât cazuri de excep-
 ție—cazuri de responsabilități civile pentru fap-
 tultuia¹⁾—ca orice text legal, de asemenea natură,

¹⁾ Acțiunile cari izvorăsc din art. 1000 din Codul civil au
 corelativul lor în dreptul roman, în așa numitele *acțiuni mo-
 rale*. Aceste acțiuni erau constituite, *aut legibus aut edicto*
Prætorius: legibus veluti furti lege XII Tabularum, domni
injurie lege aquilia; Edicto prætorius, veluti injuriam et
vi bonorum raptorum (Inst. § 4: De noxal, act. (IV VII).

Această acțiune, bazată pe principiul că un proprietar avea
 dreptul să scape de pedeapsa pe care i-o impunea un delict,
 abandonând proprietatea lui *corpus quod nocuit*, care i a-
 parținea, se aplică atât la sclavi cât și la fiii și fiicele de fa-
 milie, atât la animale cât și la corpurile neînsușite.

Abandonul noxal consistă în translațiunea proprietății lu-
 crului care a comis dauna în folosul păgubașului, prin man-

el este de strictă interpretare și nu se poate nici
 întinde, nici aplica prin analogie²⁾.

Cetind însă textul art. 195, tot din acelaș cod,
 al cărui cuprins este: *Bărbatul e dator protec-
 țiune femeii și femeia ascultare bărbatului*, ră-
 mânem în nedumerire dacă ne-am fixa la inter-
 pretarea de restricțiune care s'ar putea da aceluia
 art. 1000.

Căci protecțiunea pe care bărbatul e ținut le-
 galmente să o acorde femeii pe o parte, și pe
 de altă parte ascultarea pe care femeia, tot le-
 galmente, e ținută să o dea bărbatului, impune
 oareșcum bărbatului obligațiunea de a conduce
 până la oarecare punct actele femeii; și un băr-
 bat care ar privi, fără să se opună, la faptele de-
 lictuoase de orice natură ale soției sale, rămă-
 nând în impasibilitate, ar lipsi prin aceasta, așa
 precum se exprima *Sourdat*, nu numai la dato-
 riile generale de umanitate, dar chiar și la obli-
 gațiunile speciale pe cari i le impune puterea ma-
 ritală.

Se degaje din toate acestea, așa dar, precum se
 vede, un necontestat adevăr, și anume: că băr-
 batul nu trebuie să fie ținut, în principiu, cu de-
 săvârșire străin pentru faptele delictuoase ale so-
 ției sale.

Cât și până unde merge acea răspundere, și

cipațiune sau cesio injure. Acest abandon era făcut sau *ante*
litem contestatam, sau *după litem contestatio*, sau după con-
 damnațiune (Gaius L. 29 D).

De noxal act (9. 4); Inst § 31. De action; Pr. in fine
 de noxal act). Abandonul noxal nu se putea face de către
 stăpânul care ar fi putut să previe delictul, întrebându-l în-
 grijiri ca un bun părinte de familie. precum nici de către
 stăpânul care ar fi mințit că nu posedă sclavul. Sub Justi-
 nian abandonul fiului sau a fiicei de familie a dispărut; Nova
 hominum conversatio, hujusdomi asperitatem recte respuen-
 dom esse existimoter, et ale usu comuni hæc *penitus rece-
 soit* Expresiunea *nova hominum conversatio* face aluziune
 poate la înființarea creștinismului sau poate la indulcirea pu-
 terii părintești. (Demangeat, II, pag. 652). În dreptul lui Jus-
 tinian persoana care era victima delictului unui fiu sau fiice
 de familie, nu putea intenta în contra părintelui o acțiune
 noxală.

²⁾ Sourdat 5, ed. II, No. 753.

cum se poate dansa" concilia cu textul rigid al art. 1000, iată punctele de discutat și de rezolvat.

În Codul Calimach paragraful deslegător asupra chestiunii era art. 1740, a cărui cuprindere fiind: *Pentru lucruri ce sunt în potriva legilor, la care nu s'a făcut cineva părtaş, după regulă nici se învinovățește; iar la acele întâmplări unde legile hotărăsc dinpotrivă, rămâne lui drit de a cere dela vinovat întoarcerea pagubei*, arată ce interpretare se putea da în fapt.

În vechiul drept francez comentatorii, în genere, hotărau declarând pe bărbat neresponsabil pentru faptele delictuase ale soției sale³⁾.

Ce trebuie să decidem sub Codul Napoleonian? Părerile autorilor sunt împărțite; unele sunt cu desăvârșire contra oricărei responsabilități a bărbatului în speța care ne preocupă, iar alții socotesc că bărbatul este responsabil în toate cazurile⁴⁾.

Acei cari se pronunță în contra oricărei responsabilități a bărbatului pentru daunele cauzate de soția sa, se pare că fac aceasta punând drept principiu al textului legii—al art. 1000—o idee de pază—*une idée de garde*—care are drept corolar, în caz de daună, greșeala personală a celui care *nu a știut, nu a putut sau s'a achitat rău* de sarcina unei bune îngrijiri și paze pe care o datora sau ar fi datorat-o agentului delicuent⁵⁾.

Dacă părintele bunioară este responsabil de faptul copilului său — se spune în sprijinul părerii de mai sus — este că fundamentul juridic al celei răspunderi trebuie căutat, nu atât în obligațiunea de supunere a copilului către părinte, sau numai în dreptul de a ordona și de a fi ascultat, pe care îl are părintele față de copilul său, ci în posibilitatea pe care părintele a avut-o la îndemână de a corija din timp, prin educațiune, apucăturile rele ale copilului său⁶⁾.

³⁾ Vezi cu toate acestea Pothier oblig. No. 454. Puissance maritale No. 52.

⁴⁾ Lorombière VII, pag. 670. Planiol II, ad. 4, pag. 238. Vezi însă și nota din josul paginei Baudry II, 1353. Laurent 20, No 667. Acolas II art. 1384. Acest autor spunând că în principiu bărbatul nu este declarat responsabil de dauna cauzată de către soția sa, adaugă în nota care însoțește comentariul articolului, următoarele: *Quelle lacune et quelle inconsequence! Dans le système napoléonien, la femme n'est elle pas une mineure? T. Huc VIII, 445; Demolombe XXXI 597 și urm Aubry et Rau VII § 447, pag. 557. Duranton No 720. Delvincourt 3, 454. D. Alexandresco V, pag. 510.*

⁵⁾ Cette responsabilité repose sur la présomtion que l'obligé, qui était tenu de surveiller les personnes, les animaux ou les choses de manière à les empêcher de nuire à autrui, ou de n'employer que des personnes incapables de nuire, a fautoement omis dela faire. *Marcadé V, art. 1384.*

⁶⁾ Art. 832 din Codul civil german spune: Acel care, în virtutea legii, este însărcinat cu îngrijirea unei persoane, care, din cauza minorității sau a situațiunii ei fizice sau mintale, are nevoie de acea îngrijire, trebuie să repare daunele pe cari acea persoană le-a cauzat într'un mod nelegal vreunui terțiu. Această responsabilitate încetează însă atuncă când

Dar pentru bărbat ce fundament juridic, similar cu acela al responsabilității părintești, se poate da cu privire la speță?

Bărbatul, se susține în sprijinul acestei păreri, nu el este acela care a făcut educațiunea soției sale, și nici căsătorindu-se nu e ținut obligat s'o educeze, așa încât nu el urmează să răspundă din acest punct de vedere pentru actele și faptele ei.

Privită chestiunea așa, prin urmare ce vină i s'ar putea imputa bărbatului pentru faptele delictuase ale soției? Și, afară de aceasta, societatea, care declară pe femeie singură responsabilă civilmente de faptele sale mai înainte de a fi căsătorită, ce a pierdut acea societate din vechile sale garanții de ordine și de răspundere pe cari le avea contra acelei femei, întru atât întru cât ar trebui să recurgă după măritișul ei complinindu-i oareșcum răspunderea sa civilă prin responsabilitatea soțului său.

Textul apoi al art. 1000 din Codul civil nevorbind nimic despre răspunderea civilă a bărbatului, pentru faptele delictuase ale soției sale, se mai susține că rămâne stabilit, din cauza lipsei unui text precis al legii, că bărbatul nu va fi niciodată răspunzător în speță.

La argumentarea trasă din art. 195 din Codul civil, autorii cari se declară în favoarea acestui sistem de neresponsabilitate civilă a soțului, opun un argument de principiu, spunând că în acelaș articol, departe de a fi chemat să reguleze raporturile soților față de cei de al treilea, din contră acel articol e chemat să reguleze numai raporturile soților între dânsii.

Părerea contrarie, reprezentată prin *Delvincourt*, susține contrariul, hotărînd că bărbatul rămâne civilmente responsabil în toate cazurile pentru faptele delictuase ale soției sale.

Aceste două sisteme de interpretare în problema de drept, care ne preocupă, păcătuiesc, precum lesne se poate vedea, printr'un exces de absolutism, fiecare în felul său.

Doctrina, precum și jurisprudența, se pare însă că în ultimii timpi tind a se fixa la un sistem conciliant, care conține mijlocia.

Adoptându-se principiul că bărbatul, riguros vorbindu-se, nu ar putea fi ținut responsabil civilmente pentru faptele soției sale, și că cele pre-

răspunzătorul de daune și-ar fi împlinit datoria de îngrijire sau dacă paguba s'ar fi întâmplat cu toată îngrijirea care s'ar fi putut da.

⁷⁾ Art. 105 din Legea poliției rurale spune: Soții, părinții, tutorii, vor fi civilmente răspunzători pentru delictele comise de femeile și copiii lor, de pupili și minorii cari n'au încă vârsta de 18 ani și nu sunt căsătoriți.

Vezi art. 205 din Codul silvic francez, precum și art. 74 din Legea franceză asupra pescuitului.

văzute la art. 1000 din Codul civil sunt de strictă interpretare în enumerarea cazurilor, precum și a persoanelor în această părere; se face o distincțiune între calitatea de soț pe de o parte și calitatea de tată, mamă, artizan, institutori pe de alta. Și din comparațiunea primului aliniat al articolului 1000 din Codul civil cu celelalte cari urmează din spiritul apoi al art. 195 din Codul civil, precum și din realitatea raporturilor cari trebuie să existe, conform aceluși articol, între bărbat și soție, în special *Toullier* ajunge la concluzia că bărbatul nu este apărât de responsabilitatea civilă pentru faptele delictuoase ale soției sale în cazul când el ar fi putut să împiedice faptul delictos și cu toate acestea dânsul nu a făcut.

În sistemul acesta a lui *Toullier*, precum și în al celorlora cari îl adoptă, se pune, prin urmare, principiul că: pe când în contra *tatălui, a mamei, a artizanilor, a institutorilor, a stăpânilor și comitenților* există de drept o prezumpție de responsabilitate civilă și că terții lezați, în cazuri de daune, nu ar trebui să facă altceva decât să stabilească calitatea de tată, mamă, etc. cu delictuentul, a celorlora în contra cărora reclamă; din potrivă, în contra soțului o asemenea prezumpție de responsabilitate civilă, pentru faptele soției, nu există decât cu condiție ca terțul lezat să dovedească că soțul a știut și a putut opri faptul delictos al soției sale și cu toate acestea nu l-a oprit ⁸⁾.

Și terminând, noi opinăm pentru acest sistem ca singurul mai potrivit și în drept și în fapt ⁹⁾.

Huși, Februarie 1909.

Grigore C. Vericeanu

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 3 Noembrie 1908

Președinția d-lui N. MANDREA, președinte

C. G. Solacoglu cu Fr. Goldwurm ș. a.

Ipotecă. — Tabloul de ordinea creditorilor. — Creditor înscris pentru un capital care produce interese. — Dreptul ca interesele pe trei ani să aibă acelaș rang ca și capitalul, fără deosebire de data de când au a fi socotiți acei 3 ani, adică dela data creanței sau altă dată. — (Art. 1785 din Codul civil).

Conform art. 1785 din Codul civil, creditorul

⁸⁾ Ce n'est quere que quand le mari aura eu la possibilité *actuelle* d'empêcher le dommage qu'il pourra être déclaré responsable, et nous le répétons ce sera à la partie lésée à le prouver. Les tribunaux devront se montrer rigoureux sur cette preuve, et, pour admettre la responsabilité, il faudra qu'il soit parfaitement démontré que le mari a connu, soit l'existence du fait dommageable au moment ou il c'est commis soit le dessein qu'avait sa femme de le commettre; qu'il était, à même de l'empêcher, au que l'impossibilité dans la quelle il s'est trouvé de la faire provenait d'une faute de sa part (*Sourdat op. citat*).

⁹⁾ În cazul când femeea lucrează ca o prepusă din partea soțului său atunci se aplică pentru responsabilitatea faptelor dăunătoare art. 1000 din Codul civil, alin. 3.

ipotecar, înscris pentru un capital care produce interese, are dreptul ca interesele datorite pe trei ani să aibă acelaș rang ca și capitalul, fără ca acest articol să facă vre-o distincțiune de dată, dacă acei trei ani a fi socotiți dela data creanței sau dela altă dată.

Prin urmare, instanța de fond violează dispozițiile art. 1785 din Codul civil atunci când reduce dobânzile datorite pe trei ani numai la un an, sub cuvânt că pe doi ani fusese plătit la facerea actului de ipotecă.

Deciziunea 189/908. — Casată deciziunea No. 46 din 1908 a Curții de apel București, s. II, în urma recursului făcut de C. G. Solacoglu în proces cu Fr. Goldwurm ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Nacu, în desvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l avocat Ștefănescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 1785 din Codul civil. Indiferent de timpul cât s'a încasat de creditorii dobânzile dela ipoteca constituită în favoarea sa, legea îi acordă pentru trei ani aceeaș preferință și acelaș rang ca și pentru capitalul asigurat în ipotecă».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, prin care Curtea de apel din București dispune că recurentul să fie trecut în tabloul de ordinea creditorilor defunctului I. G. Porumbaru, cu dobânzi numai pe un an, de oarece prin actul de ipotecă se constată c'a primit cu anticipație dobânda pe 2 ani și nu mai rămâne garantat cu rangul creanței decât pe un an;

Considerând că, conform art. 1785 din Codul civil, creditorul ipotecar, înscris pentru un capital care produce interese, are drept ca interesele datorite pe 3 ani să aibă acelaș rang ca și capitalul;

Că acest articol nu face nici o distincțiune de dată, dacă acei trei ani au a fi socotiți dela data creanței sau dela altă dată; se cere numai ca interesele să fie datorite pe 3 ani pentru ca creditorul ipotecar să aibă dreptul la aceste interese în acelaș rang ca și capitalul;

Că, prin urmare, atunci când Curtea de apel reduce dobânzile datorite pe 3 ani numai la un an, sub cuvânt că pe 2 ani fusese plătite la facerea actului de ipotecă, a violat dispozițiile art. 1785 din Codul civil, și de aceea motivul de casare e întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.;

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 27 Februarie 1909

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Henrieta Wisner cu Victor I. Kimbaum

Faliment. — Minori continuând comerțul tatălui lor defunct, cu autorizațiunea tribunalului și prin reprezentanții lor legali. — Dacă ei pot fi declarați în stare de faliment pentru neplata datoriilor comerciale ale tatălui lor. — (Art. 10 și 13 din Codul comercial).

Deși este exact că minorii în genere nu pot fi comercianți, după cum prevede art. 10 din Codul comercial, decât numai atunci când au etatea de 18 ani și dacă îndeplinesc anume condițiuni prescrise de lege, totuș art. 13 din acelaș cod prevede o excepțiune pentru minorii de

orice etate ai unui comerciant decedat, când este vorba de continuarea comerțului părintelui lor, caz în care ei pot fi autorizați de tribunal ca, prin tutorele lor legal, să continue comerțul, și în acest caz dânsii, devenind comercianți, trebuie să suporte toate consecințele ce decurg din comerț, între cari și aceea de a fi declarați în stare de faliment, atunci când nu pot face față plăților diferitelor creanțe și polițe ale părintelui lor pentru datoriile comerciale ale acestuia.

Deciziunea 63/909. — Respins recursul făcut de Henrieta Wisner, tutoarea minorilor defunctului Lazăr Wisner, contra deciziunii Curții de apel din București, secția III-a, No. 75/908, dată în proces cu Victor I. Kimbaum și judele sindic al Tribunalului Ilfov al falimentului L. Wisner.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați Cernea și D. Miteșcu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l Baeram, pentru Kimbaum și judele sindic, în combateri; și

Pe d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra ambelor motive de casare:

I. «Exces de putere și violare de lege.

«Curtea de apel, ca și tribunalul a cărui sentință a fost confirmată, constată în fapt că:

a) «Lazăr Wisner, decedat la 5 Iulie 1908, a avut proteste de neplată a datoriilor sale comerciale, după încetarea lui din viață, și înainte de a fi autorizată Henrieta Wisner, tutricea, ca să continue (potrivit art. 13 din Codul comercial) comerțul în interesul minorilor săi copii, cum și după această dată;

b) «Că defunctul Lazăr Wisner, mai înainte de a înceta din viață, n'a plătit 880 lei reclamantului Kimbaum, sumă contestată de minori;

c) «Că tutricea fiind autorizată la 18 August 1908 să continue comerțul în interesul minorilor, s'a învoit și a plătit pe creditorii def. Wisner, parte în bani, parte dând cambii de ale ei, cari n'au devenit încă exigibile;

d) «Că minorii ar fi cumpărat câteva mărunțișuri, a căror plată nu fusese în discuțiune, nici n'a făcut obiectul cererii de declarare.

«Conchid că minorii def. Lazăr Wisner, din cari cel mai mare e de 15 ani, urmează să fie declarați în stare de faliment, fiindcă, în calitate de erezi și continuatori ai comerțului def. lor tată, ei au primit activul și pasivul, cu toate consecințele legale ce acest pasiv aduce după sine, după legile comerciale

«Curtea, ca și tribunalul judecând astfel comite un exces de putere și violează legea, fiindcă:

a) «Minorii mai mici de 18 ani, în interesul cărora se continuă comerțul, potrivit art. 18 din Codul comercial, de către tutorele lor, nu pot fi declarați în stare de faliment fiindcă declararea în faliment aduce după sine desesizarea falitului de întreaga lui avere și minorii nu pot fi ținuți la plata datoriilor lui de cujus comerciant, al cărui comerț l-au continuat, decât «intra vires bonorum» și nu cu altă avere a lor proprie decât cea moștenită, aceasta pentru și în speța care ne preocupă;

b) «Fiindcă starea de încetare de plăți trebuie să fie a activității comerciale a reprezentantului minorului și pentru operațiunile comerciale contractate în interesul minorului; iar starea de încetare de plăți a lui de cujus, moștenită de minori, prin continuarea comerțului și calitatea lor de erezi nu poate aduce decât declararea lui de cujus, dacă el se găsea în cazul prevăzut de art. 707 din Codul comercial, în nici un caz declararea minorilor».

II. «Violarea art. 695 din Codul comercial. Exces de putere.

«Chiar dacă minorii prevăzuți în art. 13 din Codul comercial, ar putea fi declarați în stare de faliment, încă în speță, împrejurările ca minorii au acceptat succesiunea, au continuat comerțul, au cumpărat câteva mărunțișuri, nu întru-nesc condițiunile cerute de Codul comercial pentru încetarea plăților și a putea fi declarați în stare de faliment».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, precum și sentința tribunalului ale căruia motive de fapt și de drept au fost adoptate de Curte;

Considerând că din aceste hotărâri reiese și se stabilește că: în anul 1908, Iulie 5, comerciantul Lazăr Wisner încetând din viață a lăsat în urma sa mai mulți copii minori; că la 18 August acelaș an, recurenta de azi, în calitate de tutoare legală a minorilor, a cerut, și tribunalul a admis, ca dânsa să continue comerțul în numele și interesul minorilor; că această autorizare a fost transcrisă, afișată și publicată în conformitate cu art. 10 din Codul comercial; că după încetarea din viață a lui Wisner, și mai înainte ca minorii să intre în continuarea comerțului, s'a protestat două polițe ale defunctului Wisner, iar în urma intrării minorilor în continuarea comerțului, s'a protestat mai multe polițe și s'a cerut declararea în stare de faliment, sau a defunctului Wisner, sau a minorilor, sau a firmei și fondului comercial al acestui comerciant; că, în definitiv, și tribunalul și Curtea, prin hotărârile lor, au declarat pe minori în stare de faliment;

Având în vedere că tutoarea minorilor Wisner, astăzi, prin motivele de recurs invocate, tinde a ridica starea de faliment de asupra minorilor pentru cuvintele că, pe de o parte, minorii numai printr'o ficțiune a legii ar putea fi declarați în stare de faliment, pe când în realitate nu există nici o dispozițiune pozitivă care să prevadă acest caz excepțional; că minorilor, chiar comercianți dacă s'ar considera, nu li s'a protestat nici o poliță emisă de dânsii în timpul continuării comerțului lor, iar pe de altă parte că ar fi cu desăvârșire nedrept ca niște minori să sufere toate consecințele regimului falimentului, când dânsii nu au cerut ei singuri a continua comerțul părintelui lor, și când aceasta s'a făcut fără voia și știrea lor;

Considerând că, deși este exact că minorii în genere nu pot fi comercianți, după cum prevede art. 10 din Legea comercială, decât numai atunci când au etatea de 18 ani și dacă îndeplinesc și celelalte condițiuni prevăzute de lege, totuș art. 13 din Codul comercial prevede, atât în interesul minorilor, cât și al creditului public, o excepțiune pentru minorii de orice etate ai unui comerciant decedat, când este vorba de continuarea comerțului părintelui lor prin reprezentanții lor legali, în cazul când dânsii au fost autorizați de tribunal, sau de consiliul lor de familie printr'o încheiere omologată de tribunal;

Că, cu toată singularitatea lucrurilor și a consecințelor legale pentru niște asemeni minori, autorizați de a continua comerțul prin reprezentanții lor legali, dânsii, pe dată ce au continuat comerțul părinților decedați, în virtutea legii devin comercianți și trebuie să fie declarați în stare de faliment la încetarea plăților;

Având în vedere că, în speță și în fapt, fiind constatat și de către tribunal și de către Curte că minorii Wisner au fost autorizați într'un mod legal de a continua comerțul părintelui lor prin tutoarea lor legală; că dânsii, investiți cu calitatea de comercianți, nu au putut face față la termen la toate datoriile și polițele părintelui lor pentru datoriile comerciale ale acestuia, dânsii, singuri, trebuie să suporte și toate consecințele legale și numai dânsii trebuie să fie declarați în stare de faliment;

Că, în definitiv, și interesul public trebuind să treacă înaintea interesului privat, minorii Wisner trebuie să fie considerați ca faliiți, rămânând ca în urmă, singuri, sau prin reprezentanții lor, pe ori și ce căi vor putea,

să atenueze rigorile legii, în ceea ce îi privește pe dânsii, relativ la primirea succesiunii sub beneficiul de inventar.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

NOTA. — Chestiunea rezolvată de Înalta Curte de casație prin decizia de mai sus, este foarte importantă și controversată. Ea a dat loc la mari discuțiuni în cunoscuta afacere a falimentului firmei Dimitrie Petrescu. Cercetați: Tribunalul Comercial Ilfov, sentința No. 142/908, adnotată de d-l Toneanu; răspunsul d-lui P. Vasilescu; Curtea de apel București s. I cu răspunsul d-lui Toneanu, cum și răspunsul d-lui P. Vasilescu la răspunsul d-lui Toneanu publicate în *Curierul Judiciar*, No. 38, 908 și No. 4, 8 și 14 din 1909.

ISCOD.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA II

Audiența dela 28 Noembrie 1908

Președenția d-lui G. TANOVICEANU președinte

Căpitan Procopie Bârsescu cu Ministerul de război

Deciziunea civilă No. 221

Legea poziției ofițerilor — Regulamentul acestei legi. — Cazul de boală a unui ofițer. — Dacă el poate fi trimis deadreptul înaintea unei comisii medicale de reformă. — Dacă ministerul poate trimite pe un asemenea ofițer înaintea consiliului de reformă și pe ce are a se baza ordinul de trimitere. — Lucru judecat. — (Art. 10, 17 și 21 din Legea poziției ofițerilor și art. 7 și 14 din reg.

1 Regulamentul Legii poziției ofițerilor, prin art. 14 explicând într'un mod mai detaliat art. 10 și 17 din lege, arată că atunci când un ofițer din o cauză de infirmitate devine cu totul impropriu serviciului militar poate fi trimis îndată înaintea unei comisii de reformă; această dispozițiune însă se aplică numai când e vorba de o infirmitate, nu însă și în caz de boală, caz în care un militar nu poate fi trimis înaintea unei comisii medicale decât după expirarea unui concediu de șase luni de disponibilitate.

2 Prin art. 21 din Legea poziției ofițerilor, care arată cine poate trimite un ofițer înaintea consiliului de reformă, se prevede că ei trebuie a fi trimiși de comandantul corpului de armată, iar nu de minister; iar prin ultimul alineat se prevede că ordinul de trimitere să fie bazat pe rapoartele șefilor ierarhici.

3. Nu trebuie a se confunda judecata de reformă a unui ofițer, pentru inconduita sau lipsă de cunoștințe militare, cu simpla comisiune medicală la care se trimite un ofițer bolnav.

Prin urmare, nu poate fi lucru judecat atunci când un ofițer, trimis la comisiunea medicală pentru caz de boală, mai fusese trimis la comisiunea de reformă pentru inconduita sau lipsă de cunoștințe militare.

Curtea,

Având în vedere acțiunea introdusă de Căpitan Procopie Ștefănescu—azi Bârsescu—contra Ministerului de război, prin care cere daune, reduse azi la suma de 75.000 lei, daune provenite prin faptul că ministerul, prin nesocotirea dispozițiilor art. 10 și 17 din Legea poziției ofițerilor și 7 și 14 din regulamentul acelei legi, a fost trimis înaintea unei comisii medicale de reformă și a fost reformat;

Având în vedere că această cerere a fost respinsă de Tribunalul Ilfov, înaintea căruia a fost introdusă, și a fost admisă de Curtea de apel din București, acordându-se suma de 15.000 lei; dar făcându-se recurs de minister și de reclamant, Înalta Curte de casație, prin decizia cu No. 85 din 25 Februarie 1908, a casat deciziunea Curții din București, pe motiv că reclamantul nu poate avea acțiune rezultând din deciziunea comisii medicale de reformă, aceasta nefiind supusă nici unei căi de reformare, iar recursul Căpitanului Bârsescu a fost respins fără a mai fi discutat și a trimis afacerea a fi din nou discutată de această Curte;

Având în vedere că primul incident, care s'a ridicat la această Curte de trimitere, a fost dacă instanțele

judecătorești au competența a judeca în această materie actele puterii executive, și acest incident a fost rezolvat prin jurnalul cu No. 1718 din 12 Iunie 1908, al acestei Curți, hotărînd afirmativ, după care s'a ivit divergența numai asupra chestiunii de a se proba dacă Căpitanul Bârsescu a fost însănoșit în intervalul de un an dela data de când a căzut bolnav;

Având în vedere că astăzi, Curtea complectându-se în cinci, s'a luat în discuțiune atît motivul asupra căruia s'a ivit divergența, cît și dacă în adevăr s'a călcat de minister dispozițiunile legii și regulamentul pe cari le arată reclamantul, precum și dacă s'a cauzat prin aceasta vreo daună reclamantului și cuantumul acestei daune;

Având în vedere că reclamantul susține că fiind bolnav—constată această boală de medicii militari în drept a face aceasta—a fost silit a întrerupe serviciul mai mult timp și în urmă, în baza unui certificat eliberat de medicii dela spitalul militar central din București, unde se afla atunci, a cerut un concediu de 90 zile și ministerul, în loc de a aproba acest concediu, cu călcarea vădită a dispozițiilor art. 17 din Legea poziției ofițerilor, l-a trimis direct înaintea comisii de reformă, nesocotind și dispozițiunile art. 21 din această lege, care spune că comandantul corpului, iar nu ministerul, poate trimite pe un ofițer inferior și superior înaintea unei asemenea comisii de reformă;

Având în vedere că, așa fiind, reclamantul nu aduce înaintea acestei Curți nici chestiunea compunerii comisii de reformă, nici deciziunea sau efectele deciziunii acelei comisii, nici legalitatea regulamentului, ci numai modul neregulat cum a fost trimis de minister înaintea acelei comisii de reformă; deci această chestiune urmează a fi rezolvită în primul rând de această Curte și apoi dacă s'a cauzat vreo daună și cuantumul acelei daune;

Având în vedere susținerile reclamantului și apărarea ministerului, făcute conform concluziunilor dela dosarul tribunalului, și astăzi depuse la această Curte;

Considerând că din dispozițiunile Legii poziției ofițerilor și din regulamentul acelei legi rezultă în primul rând că poziția ofițerilor este asigurată prin această lege și că tot prin ea se arată atît cazurile cît și procedura de urmat când această poziție a ofițerului poate fi modificată sau pierdută; că prin lege se prevede—art. 1—că gradul este proprietatea ofițerului, arătând și cazurile în cari se poate pierde. Tot prin lege se arată diferitele stări sau pozițiuni în cari poate fi un ofițer, ca: activitate, rezervă, disponibilitate, reformă și retragerea—art. 2. Trecerea din stare de activitate—care este starea normală a ofițerului—în una din celelalte pozițiuni este asemenea prevăzută de lege, și la fiecare schimbare de poziție, a ofițerului din activitate, legiuitorul a prevăzut cazul în care se poate trece motivul pentru care poate fi trecut și procedura de urmat pentru a schimba poziția unui ofițer din activitate în o altă pozițiune;

Considerând că, astfel fiind, legiuitorul, dând prin aceasta o quasi-inamovibilitate ofițerului, a trebuit să se ocupe și pentru cazurile în cari un ofițer ar deveni bolnav de o boală mai ușoară sau mai gravă, precum și de concediurile la cari ar avea dreptul să aibă fie pentru boală, fie pentru interese personale sau de familie: concediurile mai mici pentru interese personale fiind reglementate de regulamentul interior, iar concediurile mai mari și de boală fiind prevăzute în chiar legea pozițiunii ofițerilor, care, prin art. 7, prevede a nume că ofițerul din activitate este pus în disponibilitate pentru concediu pentru caz de boală și pentru concediu pentru interese de familie, atunci când un asemenea concediu ar trece de 6 luni. Din aceste dispozițiuni, ale acestui articol, se vede chiar marea faoare pe care a acordat-o legiuitorul ofițerului—de a fi pus adică în disponibilitate—a nu pierde, cu alte cuvinte, pentru totdeauna postul în intervalul de un

an pentru boală și de doi ani pentru interese personale, favoare care nu este acordată nici unui alt funcționar al Statului;

Considerând că, așa fiind, interpretând dispozițiunile art. 10 din Legea poziției ofițerilor și 7 din regulamentul acestei legi, rezultă că în caz de boală a unui ofițer, el are dreptul la un concediu de 6 luni, considerându-se chiar în acest timp de șase luni ca în poziție de activitate, și mai are drept — fiind bolnav — la încă 6 luni; aceste șase luni din urmă fiind obligat ministerul, prin art. 10, a-l trece în disponibilitate — zice art. 10 — ofițerul este trimis înaintea unei comisii medicale, spre a se pronunța dacă mai poate rămâne sau nu în activitate;

A se interpreta astfel dispozițiunile Legii pozițiilor ofițerilor, pe lângă că ar fi o violare expresă a textelor, dar s'ar micșora cu totul, s'ar nimici chiar, garanțiile date de legiuitor acestor slujbași ai țării;

Având în vedere că Ministerul de război, prin reprezentanții săi, bazându-se pe dispozițiunile art. 14 din regulamentul acestei legi, susține că ministerul poate trimite de îndată pe un ofițer înaintea unei comisii de reformă pentru infirmități cari-l fac cu totul impropriu serviciului militar;

Considerând că, chiar fără a discuta legalitatea acestui regulament, însă din examinarea lui se vede că nu poate fi în favoarea ministerului, căci regulamentul, prin art. 14, explicând, în un mod mai detaliat art. 10 și 17 din lege, arată că atunci când un ofițer din o cauză de infirmitate devine cu totul impropriu serviciului militar, poate fi trimis îndată înaintea unei comisii de reformă. Această dispozițiune, proprie numai în regulament, se poate aplica și chiar admite când este vorba de o infirmitate, nu de boală, cunoscut fiind senzul cuvântului infirmitate, care nu este sinonim cu boală, ci cu o stare fizică aparentă și nevindecabilă, cum ar fi: lipsa unui membru al corpului. În acest caz este fără îndoială că regulamentul, completând legea, a dispus ca un ofițer lovit de o asemenea infirmitate, care în nici un caz nu se mai poate vindeca — fiind evidentă și absolut imposibilă această nevindecare — să nu i se mai acorde nici un concediu sau disponibilitate, ne mai putând fi speranță ca un asemenea ofițer să se poată vindeca și reîntra în serviciu;

Nu tot asemenea este în caz de boală, când o diagnoză pusă de cei mai buni medici militari sau civili — cari în definitiv nu pot fi considerați decât ca experți — o asemenea diagnoză poate fi greșită, după cum se constată chiar în cazul de față, și de aceea legiuitorul, garantând poziția ofițerului, a cerut ca să poată fi asceptat, prin concediu și disponibilitate, un timp de un an; văzându-se că boala nu încetează și că este din acele cari fac pe ofițer impropriu pentru serviciu, să poată fi pus în poziție de reformă;

Considerând că această interpretare rezultă chiar din dispoziția finală a art. 14 din regulament, care spune — prin opoziție la dispoziția de mai sus pentru infirmitate — că, în caz de disponibilitate pentru caz de boală, ofițerul nu poate fi trimis înaintea comisiei medicale decât după expirarea a 6 luni de disponibilitate;

Considerând că acestea fiind dispozițiile și modul de a fi interpretată Legea poziției ofițerilor și regulamentul ei, în speță se constată că Căpitanul Bărsescu, căzând bolnav, după ce i s'a acordat un mic concediu, intrând și în spitalul militar din București, a cerut, în baza unui certificat liberat de medicii spitalului, un concediu pentru caz de boală de 90 zile, făcând această cerere pe cale ierarhică. Ajungând la ministerul de război, această cerere în loc să fie aprobată, ministerul trimite pe căpitan înaintea unui consiliu medical care opinează că maladia fiind incurabilă, el urmează a fi reformat, ceea ce ministerul a și făcut printr-un raport la rege;

Considerând că prin această procedură s'au violat

dispozițiunile formale ale art. 16 și 17 din Legea poziției ofițerilor și art. 7 și 14 din regulamentul de aplicare al acelei legi, cari prevăd, după cum s'a arătat mai sus, că în cazul în care se afla Căpitanul Bărsescu, procedura care trebuia urmată era aceea că mai întâiu trebuia să i se acorde un concediu de 6 luni, apoi punerea în disponibilitate pentru caz de boală alte 6 luni, și numai după expirarea acestor 6 luni să fie trimis înaintea unei comisii medicale spre a se pronunța asupra stării sale;

Considerând că s'au mai nesocotit și dispozițiunile art. 21 din Legea poziției ofițerilor, căci prin acest articol se arată cine poate trimite un ofițer înaintea consiliului de reformă; și pentru ofițerii inferiori și superiori se arată că ei trebuie a fi trimiși de comandantul corpului de armată, iar nu de minister; iar în ultimul aliniat se prevede că ordinul de trimitere va fi bazat pe rapoartele șefilor ierarhici, ceea ce în speță nu există;

Considerând că odată stabilit nelegala procedură cu această trimitere Curtea găsește că nu mai este necesar ca reclamantul să stabilească că s'a însăntoșit în interval de un an de când nu a mai făcut serviciul; căci pe lângă că procedarea ministerului tot nelegală ar rămâne, ori când s'ar fi însăntoșit căpitanul, dar apoi chestiunea însăntoșirii fiind chestiune de fapt și putându-se proba prin orice fel de probe și prin prezumțiuni, este astăzi constatat, prin certificatele medicale liberate de medicii Marinescu, Bucliu și Vasiliu din Maiu și Iunie 1905, că Căpitanul Bărsescu la acea dată nu suferea de loc de maladia pentru care a fost reformat, apoi chiar azi în instanță se vede starea bună a sănătății sale; și în fine — că prezumțiune — o maladie de felul care a arătat comisia medicală militară că suferă Căpitanul Bărsescu, dacă în adevăr ar fi existat, cu timpul s'ar fi agravat din ce în ce, așa că azi ar fi mai vizibilă și lesne de constatat, ceea ce se vede că nu există;

Considerând că s'a invocat de apărare și chestiunea lucrului judecat; însă nici acest mijloc de apărare nu poate fi fondat, căci nu trebuie a se confunda judecata de reformă a unui ofițer pentru inconduita sau lipsă de cunoștințe militare, cu simpla comisiune medicală la care se trimite un ofițer bolnav;

Pe când cea dintâi se arată anume în lege, cum se compune și procedura de urmat, ascultându-se cel trimis înaintea ei și dându-se o deciziune; la reforma pentru caz de boală comisiunea se compune numai din medici, cari își dau numai opiniunea, fără a interoga pe ofițer și numai îl examinează și dresează un simplu proces-verbal, iar nu o deciziune, după cum se vede chiar din actele depuse de minister; cu alte cuvinte, li se cere un aviz, ca la niște experți, ei nedând o deciziune; deci nu se poate considera ca lucru judecat;

Considerând că chiar de s'ar considera ca o deciziune acel aviz, tot nu poate fi lucru judecat; căci azi nu se judecă ceea ce s'a judecat atunci, se respectă aceea zisă deciziune; se judecă numai procedarea ministerului în sesizarea acelei comisii, ceea ce atunci nu a fost în discuțiune; deci nu poate fi lucru judecat;

Considerând că tot atât de nefondată este și apărarea ministerului, prin a susține că această cerere ar urma să fie adresată Contenciosului, singurul competență a o judeca, anulând regulamentul legii care prejudiciiază pe reclamant; de oarece reclamantul nu se plânge de dispozițiunile regulamentului, care i-ar fi cauzat vreo daună, ci, din contră, se plânge tocmai de reaua aplicare și interpretare a legii și chiar a regulamentului Legii poziției ofițerilor;

Considerând că tot atât de puțin fondată este și apărarea pe motiv că reclamantul nu s'a plâns la nimeni și nu a protestat contra trimiterii la reformă, de oarece pe lângă că căpitanul susține că s'a plâns și nu i s'a ținut în seamă plângerea sa, dar apoi din

nici un text de lege nu rezultă vreo decădere din dreptul său prin aceea că nu s'a opus atunci la reformă. Se mai poate invoca și starea morală a lui, atunci când era încă bolnav și sub diagnoza unei boli așa de grave;

Că chiar a putut, de bună credință și el fiind, să creadă că în adevăr era bolnav de acea boală pe care o arătașe medicii militari; deci ar fi fost în zadar a se opune. Aceasta, însă, nu acopere călcarea dispozițiilor legii și regulamentului de către minister; căci, de s'ar fi respectat aceasta, după un an era să se vadă că căpitanul nu suferă de acea boală gravă, greșit apreciată de comisia medicală;

Considerând că, astfel, stabilindu-se culpa ministerului, este fără îndoială că s'a cauzat Căpitanului Bărsescu daune și morale prin pierderea unei situațiuni; prin avansare, și daune materiale, căci atunci avea peste 400 lei soldă lunară cu șansele avansării, iar azi are numai 125 lei lunar, pensiune fără speranța unei îmbunătățiri, așa că Curtea, apreciind toate acestea și ținând seamă și de posibilitatea Căpitanului Bărsescu de a mai putea interprinde vreo afacere sau a lua o funcțiune, găsește că suma de 15.000 lei este suficientă a compensa aceste daune;

Considerând că, deși Curtea ar aprecia cuantumul daunelor mai mare decât 15.000 lei, cât s'a acordat prin deciziunea Curții din București și că acea deciziune a fost casată, însă această casare s'a făcut numai în favoarea ministerului—Înalta Curte de casație nestatuând și asupra recursului căpitanului—asa încât această Curte nu poate face pozițiunea ministerului mai rea în urma casării cerută de el, și deci urmează a acorda aceeași sumă cât s'a acordat de Curtea din București;

Apreciind și asupra cererii de cheltueli de judecată, formulată de apelant, cheltueli pe cari Curtea, conform art. 146 din Procedura civilă, le fixează la suma de trei sute lei (300);

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul făcut de Căpitan Procopie Bărsescu, etc.

CURTEA DE CASAȚIE FRANCEZA

Audiența dela 24 Iunie 1908

Marcă de fabrică. — Compozițiune farmaceutică. — Denumire obișnuită. — Anularea depozitului. — Art. 3 al Legii brevetelor din 1844; Art. 1 și 2 al Legii din 23 Iunie 1857 și art. 7 al Legii din 20 Aprilie 1810. — (Articolul 4 al Legii române relativ la brevete).

1. După art. 3 al legii din 5 Iulie 1844, relativ la brevete, compozițiunile farmaceutice sau remediile de orice fel nu pot fi susceptibile de brevetare.

2. Pentru un medicament nou, căruia îi este refuzată brevetarea, nu se poate dispune ca marcă de fabrică simplul nume destinat să devină în curând arătarea uzuală și necesară a produsului nou.

Societatea «Farbwerke» a făcut recurs în contra deciziunii Curții de apel din Lyon din 23 Februarie 1907, favorabilă Societății chimice a uzinelor din Rhône.

Curtea,

Asupra ambelor mijloace reunite și extrase din violarea și falsa aplicare a art. 3 al legii din 1844, 1 și 2 al legii 23 Iunie 1857 și 7 al legii din 20 Aprilie 1810;

Având în vedere că, pentru a refuza societății reclamante calitatea de proprietar exclusiv al denumirii «Pyramidon», sentința tribunalului din Lyon, ale cărei considerente au fost adoptate în întregime de Curte, s'a întemeiat pe dispozițiunile art. 3 al legii din 5 Iulie 1884, după care nu pot fi breveteate compozițiunile farmaceutice sau leacurile de orice fel, deci cu drept cuvânt zisa sentință adaugă că nu ar putea fi permis să

se eludeze această prescripțiune de interes general, prin un mijloc lăaturalnic, punându-se cineva la adăpostul protecțiunii Legii mărcilor de fabrică;

Or, având în vedere că judecătorul faptului declară în mod suveran că depozitul mărcii «Pyramidon», efectuat la 26 Octomvrie 1896, n'a fost decât un expedient, imaginat de reclamantă pentru ași însuși un nou remediu, care avea să fie vulgarizat sub acest nume, și să-și creeze un drept exclusiv de a-l vinde sub această denumire; că ea nu a putut depune în mod valabil ca marcă de fabrică simplul nume, destinat să devină în curând arătarea uzuală și necesară a produsului nou;

Având în vedere că respingând în asemenea condițiuni cererea în contrafacere de marcă, îndreptată în contra societății părte eventuale, deciziunea atacată n'a violat și nici n'a aplicat fals nici unul din textele vizate;

Considerând că în zadar s'a susținut că această deciziune ar viola cel puțin art. 7 al legii din 20 Aprilie 1810 și ar conține un exces de putere;

Considerând asupra primului punct, că dacă reclamanta a pus înaintea instanței de apel concluziuni, ținând să stabilească că alți comercianți, și chiar contrafăcătorul însuși, arătau același produs cu nume diferite, și să facă a se declara de Curte că proprietatea numelui nu ar implica pe cea a produsului, deciziunea atacată, atât în motivele cari îi sunt proprii, cât și prin cele adoptate, a motivat pe deplin respingerea acestor concluziuni;

Considerând, pe de altă parte, că Curtea de apel n'a comis nici un exces de putere confirmând sentința, care, acordând cererea reconvențională a părții eventuale, a anulat în întregul său depozitul unei mărci care avea de scop să protejeze produsele farmaceutice ale societății reclamante;

Considerând că Curtea, constatând că numele constitutiv al mărcii din proces n'ar fi decât denumirea uzurpată a unui produs, sub care el trebuie să fie necesarmente cunoscut, a decis pe drept că anularea depozitului nu ar putea fi scindată și ar trebui întinsă la tot ceea ce ar putea fi arătată sub denumirea uzurpată.

Curtea respinge, etc.

Observație.—În domeniul proprietății industriale cea dintâi protecțiune legală fu acordată mărcilor de fabrică și de industrie, și de nu se știe cu siguranță când și unde a apărut întâia oară ¹⁾, totuși, din legi asupra unor anumite produse, s'a ajuns la legi generale, cu aplicare la mărci în general, indiferent de produsele pe cari-s aplicate. Principiul mărcii obligatoare a dispărut, nerămânând decât slabe urme, legitimate până la un punct de interesul sănătății și a siguranței publice.

Legea, recunoscând cuiva dreptul exclusiv de a întrebuința o marcă, pentru a distinge produsele fabricii sale, nu împiedică întru nimic libertatea și progresele industriei. Din contră, marca e un mijloc de a regula concurența, de a o face cinstită și sinceră și, prin urmare, să asigure fiecărui comerciant sau industriaș fructul eforturilor sale ²⁾. Așa se explică nelimitarea duratei pro-

¹⁾ Noël Dufaël, «Les plus solennels arrêts et réglemens du Parlement en Bretagne», vol. II, pag. 382, zice: «Les anciens en leurs ouvrages mettaient ou leurs noms, ou leurs images, ou leurs marques...».

²⁾ E. Pouillet: «Traité des marques de fabrique», ed. V, introduction.

tecțiunii, nu ca la celelalte ramuri ale proprietății intelectuale; ea este perpetuă ca și durată proprietății lucrurilor corporale ³⁾.

Printre legile asupra mărcilor unele dau o definiție generală, indicând o enumerare a principalelor semne; altele nu conțin nici definiție și nici enumerare.

Legea franceză arată expres că în numărul mărcilor intră și denumirea adoptată de un fabricant spre a arăta produsul fabricațiunii sale. Aci e de făcut o distincție pe care și Curtea de apel o face. Denumirea arbitrară sau de fantezie e singura susceptibilă de protecție și proprietarul ei îndreptățit de a urmări pe contrafăcători. Denumirea necesară sau obișnuită, care e aceea ce ține de natura chiar a lucrului marcat și e așa de strâns legată, încât a devenit numele lui propriu și veritabil, nu poate fi protejată. A o proteja pe aceasta din urmă, ar însemna să se violeze principiul general al libertății schimbului, să se permită unuia singur monopolizarea unei specii întregi de produse, însușindu-și o ⁴⁾.

Nu-i mai puțin adevărat că aci e o delicată distincție și numai faptele particulare ale fiecărei spețe vor da criterium, după care tribunalele se vor conduce.

Ultima și cea mai importantă chestie rezolvită prin decizia ce adnotăm e: pentru un medicament nou, căruia îi e refuzată brevetarea, se poate obține protecția legală prin înscrierea numelui lui ca marcă de fabrică?

Să ne inchipuim ipoteza contrară. Un inventor creează un produs chimic cu totul nou, a cărui formulă nu poate fi determinată cu exactitate. S'ar imagina oare că la expirarea brevetului ar putea reține pentru el întrebuințarea exclusivă a denumirii, când numai ea arată produsul, care, născut cu dânsa, s'a confundat și se confundă și că chiar de atunci e imposibil să o înlocuiască cu un echivalent oarecare? Aci unica chestiune de rezolvit e a se ști dacă denumirea e sau nu necesară.

Denumirea sub care un lucru e în general și de toți cunoscut, când e în domeniul public, nu ar putea fi niciodată proprietatea unuia singur ⁵⁾.

Art. 3 al legii franceze asupra brevetelor declară expres că compozițiunile farmaceutice sau remediile nu-s susceptibile de brevetare; la noi aceeași idee e expusă și mai precis de art. 4. În timpurile noastre această prohibire nu mai are nici o rațiune de a fi, și sperăm că la o nouă mo-

dificare se va înlătura, conform maximei *cessante ratione legis, cessat ea ipsa*, căci chimia e o știință pozitivă, nu mai încapе șarlatanismul. Temerea de specularea sănătății publice e iarăș nefondată, întru cât sunt texte în lege cari permit exproprierea pentru utilitate publică. Cum se va aplica legea din 20 Octomvrie 1864, la drepturi ce privesc bunuri nemateriale (*immaterialgueter-rechte* ⁶⁾), e o altă chestie ce vom trata-o separat.

I. M. LUNGU

Doctorand în Drept

INFORMAȚIUNI

A apărut: **Volumul V, REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE** de d-l I. C. Barozzi.

Acest volum care s'a pus în vânzare cu prețul de 8 lei e întocmit în felul și ca supliment al celorlalte patru volume ce au apărut anul trecut în editura *Curierului Judiciar* și al căror preț total e de 60 lei, broșate.

Suplimentul acesta cuprinde toate principiile de drept, soluțiunile și interpretările de legi date de Înalta Curte de casație în cursul anului 1906.

De vânzare la *Curierul Judiciar*, care servește orice cărți de drept române sau streine contra valoare, mandant sau ramburs.

A apărut: **Vol. III Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț** de d-l Gr. V. Maniu. Primele două volume au fost premiate de Academia Română.

Prețul 12 lei. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, române și streine.

TABLA DE MATERII pe anul 1908 a *Curierului Judiciar*, ce a apărut, cuprinde opt coale tipar; e întocmită în mod analitic-alfabetic și pe articole de legi și regulamente.

Această tablă de materii, care este un adevărat repertoriu juridic, se vinde tot pe prețul de 5 lei ca și acelea din anii trecuți. Ea nu se va trimite decât numai celor la corent cu plata abonamentului.

Rugăm deci pe cei rămași în urmă cu plata a se pune la curent trimițând prin mandat postal sumele datorate.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească numai la prezentare în mâna incasatorilor: I. RIVEANU, pentru provincie și I. ST. TUDOROIU, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu mactă investite cu ștampila **CURIERULUI JUDICIAR**.

³⁾ Ch. Lyon-Caen: «Revue de la propriété industrielle», vol. I, introduction générale.

⁴⁾ J. Pataille: «Annales de la propriété industrielle», 1881.

⁵⁾ J. Bendavid: «Commentaire des lois sur les brevets etc» No 825.

⁶⁾ Kohler: «Forschungen aus dem Patentrecht» (Manheim 1883).